Aanvraagformulier

Verzoek tot een

Vangnetuitkering Participatiewet over 2016

Het verzoek is ingediend door het college van burgemeester en wethouders van de gemeente

Goes over het uitkeringsjaar 2016

Datum: 28-6-2017

Ondertekening:

De secretaris,

De burgemeester,

Inhoudsopgave

Toelichting 3

1. Globale analyse tekort 4

2. Informatie gemeenteraad 7

3. Opvattingen van de gemeenteraad 8

4. Maatregelen 2016 9

Toelichting

Inleiding

Met de wijziging van het Besluit Participatiewet per 1 januari 2017 is geregeld dat het college alleen via een door de minister van SZW beschikbaar gesteld aanvraagformulier een verzoek tot een vangnetuitkering, als bedoeld in artikel 74 van de Participatiewet kan indienen. Daarbij is toegelicht dat reeds vanaf aanvragen tot vangnetuitkering over 2016 geldt dat deze niet meer vormvrij kunnen worden ingediend. Met deze aanscherping kan de beoordeling door de Toetsingscommissie vangnet Participatiewet aanzienlijk efficiënter plaatsvinden, terwijl de extra belasting voor de aanvragende gemeente minimaal zal zijn. De indiening geschiedt via de website van de Toetsingscommissie vangnet Participatiewet (www.toetsingscommissievp.nl)

Via het voor 2016 vastgestelde aanvraagformulier verstrekt het college alle informatie die de toetsingscommissie nodig heeft om het recht op vangnetuitkering over 2016 te kunnen beoordelen. Het is hierbij nadrukkelijk de bedoeling dat het college alle relevante informatie in het aanvraagformulier vermeldt, zonder verwijzing naar andere brondocumenten.

Via het aanvraagformulier hoeft het college geen informatie te verstrekken over de jaarcijfers (toegekend budget, de netto uitkeringslasten en de door de accountant gerapporteerde foute of onzekere bestedingen), aangezien het ministerie –mede op basis van de SiSa-verantwoording- al over deze gegevens beschikt en zij de toetsingscommissie daarover zal informeren.

In te vullen format VU 2016

Hierna dient het college aan te geven dat voldaan is aan de voorwaarden als bedoeld in artikel 10a van het Besluit Participatiewet, voor het recht op vangnetuitkering over het uitkeringsjaar 2016.

1. Globale analyse tekort

Vereist

De toetsingscommissie moet kunnen vaststellen wat de globale analyse is van de mogelijke oorzaak en omvang van het tekort en van de verwachte ontwikkelingen van dat tekort in de komende jaren.

Toelichting:

Voor een goede beoordeling door de toetsingscommissie is het van belang dat u afzonderlijk informatie verstrekt over onderdelen van het beschreven vereiste.

Antwoord gemeente (hieronder per onderdeel de tekst van de gemeente invoegen)

a. Mogelijke oorzaak en de omvang van het tekort

i. **Omvang tekort.**
Wat is de inhoud van de globale analyse, waarbij het college ingaat op de mogelijke *omvang* van het tekort in 2016?

Hieronder treft u een globale analyse aan van de verwachte tekorten op het inkomensdeel in 2016 van de Bevelandse gemeenten en de mogelijke oorzaken daarvan.

De verwachte tekorten op het inkomensdeel 2016 van de Bevelandse gemeenten op basis van de realisatie in de eerste drie kwartalen van 2016 zien er als volgt uit:

Gebundelde uitkering prognose

Gemeente	Raming obv publicatie Ministerie	Prognose BUIG	Prognose Algemene Bijstand	Prognose IOAW IOAW	Prognose IOAZ IOAZ	Prognose BBZ Starters	Prognose verhaalde bijstand	Saldo €	Saldo %
Reimerswaal	€ 2.561.583	€ 2.970.319	€ 2.764.965	€ 159.184	€ 29.227	€ 16.943	€ -35.125	€ -373.610	-14,6%
Borsele	€ 2.775.944	€ 3.043.523	€ 2.623.950	€ 366.685	€ 36.339	€ 16.549	€ -160.337	€ -107.242	-3,9%
Kapelle	€ 923.589	€ 1.283.562	€ 1.175.166	€ 77.903	€ 15.897	€ 14.596	€ -34.609	€ -325.363	-35,2%
Goes	€ 8.829.709	€ 10.578.433	€ 9.898.908	€ 514.184	€ 85.668	€ 79.674	€ -276.302	€ -1.472.422	-16,7%
Noord-Beveland	€ 1.138.414	€ 1.370.542	€ 1.254.136	€ 92.990	€ 20.161	€ 3.255	€ -12.308	€ -219.819	-19,3%
Totaal	**€ 16.229.239**	**€ 19.246.378**	**€ 17.717.125**	**€ 1.210.945**	**€ 187.292**	**€ 131.016**	**€ -518.682**	**€ -2.498.457**	**-15,4%**

Bij een geprognosticeerd tekort van 5% of meer kan er een aanvullende uitkering worden aangevraagd bij het Ministerie.
Op basis van prognose zal er voor alle gemeenten behalve Borsele een aanvullende uitkering moeten worden aangevraagd
Risico: Het betreft een prognose op basis van een gelijkblijvend klantenbestand en het behalen van de prognose verhaalde bijstand. Wanneer het aantal klanten toeneemt en/of het begrote bedrag verhaalde bijstand wordt niet gerealiseerd, bestaat het risico dat de tekorten hoger zullen worden

Deze verwachte tekorten leiden tot de volgende prognose van de vangnetuitkering 2016:

Prognose aanvullende uitkering

Gemeente	Raming obv publicatie Ministerie	Prognose saldo	Eigen risico 5%	Eigen risico obv Trede 1	Aanvullende uitkering Trede 1	Aanvullende uitkering Trede 2	Totaal eigen risico	Totaal aanvullende uitkering
Reimerswaal	€ 2.561.583	€ -373.610	€ 128.079	€ 64.040	€ 64.040	€ 117.452	€ 192.119	€ 181.492
Borsele	€ 2.775.944	€ -107.242	€ 138.797	€ 107.242	€ -	€ -	€ 107.242	€ -
Kapelle	€ 923.589	€ -325.363	€ 46.179	€ 23.090	€ 23.090	€ 233.004	€ 69.269	€ 256.094
Goes	€ 8.829.709	€ -1.472.422	€ 441.485	€ 220.743	€ 220.743	€ 589.451	€ 662.228	€ 810.194
Noord-Beveland	€ 1.138.414	€ -219.819	€ 56.921	€ 28.460	€ 28.460	€ 105.978	€ 85.381	€ 134.438
Totaal	**€ 16.229.239**	**€ -2.498.457**	**€ 811.462**	**€ 443.574**	**€ 336.332**	**€ 1.045.885**	**€ 1.116.239**	**€ 1.382.218**

1) Iedere gemeente draagt in ieder geval een eigen risico van 5% van het toegekende budget BUIG
2) Bij een tekort tussen 5% en 10% van het budget BUIG kan de gemeente een aanvullende uitkering krijgen van 50% van het bedrag dat uitstijgt boven het eigen risico van 5% (Trede 1)
3) Bij een tekort van meer dan 10% van het budget BUIG kan de gemeente een aanvullende uitkering krijgen van 100% van het bedrag dat uitstijgt boven het tekort van 10% (Trede 2)

N.B.: De gemeente Goes heeft de uitvoering van de Participatiewet overgedragen aan de gemeenschappelijke regeling Samenwerking de Bevelanden (GR de Bevelanden). De gegeven prognose van de omvang van het tekort is gebaseerd op de eerste drie kwartalen van 2016.

ii. **Mogelijke oorzaak tekort**
Wat is de inhoud van de globale analyse, waarbij het college ingaat op de mogelijke *oorzaak* van het tekort in 2016?

Belangrijke oorzaak van het tekort is de werking van het verdeelmodel inkomensdeel voor de Bevelandse gemeenten in 2016. Dat heeft te maken met de hoge instroom in de bijstand in deze regio in de periode van 2015 tot op heden; oorzaken van deze instroom zijn o.a. de voortvarende aanpak van de huisvesting van vergunninghouders en de relatief hoge instroom van werklozen in de bijstand, inclusief doorstroom van personen die hun maximale WW-periode hebben bereikt. De instroom van werklozen heeft te maken met een aantal faillissementen in onze regio met een grote impact op de werkloosheid. Wat verder opvalt, is een aanzienlijk aandeel van schoolverlaters in de instroom in de bijstand; het gaat dan om personen die zijn gestopt met hun opleiding, al dan niet met diploma. Verwachting is dat het aandeel schoolverlaters over geheel 2016 nog wel iets zal dalen vanwege het feit dat de piek van het aandeel schoolverlaters vooral in de zomerperiode ligt.

Voor de gemeenten Reimerswaal, Kapelle, Goes en Noord-Beveland blijkt dat het verdeelmodel ten aanzien van het inkomensdeel over 2016 ongunstig uitpakt. Voor de gemeente Kapelle is dat zelfs bijzonder ongunstig gezien het relatief forse bedrag van het verwachte tekort, namelijk 35% van het toegekende budget. Het gehele uitkeringsbestand van de Bevelandse gemeenten is in de eerste drie kwartalen van 2016 "slechts" met 1% gestegen, namelijk van 1442 naar 1462 uitkeringen; de stijging van het uitkeringsbestand in 2016 is dus duidelijk niet de verklaring voor de forse tekorten. Hierbij speelt een rol dat er ook in 2015 al sprake was van tekorten op het inkomensdeel en de budgetten inkomensdeel 2016 zelfs over de gehele linie zijn gedaald ten opzichte van 2015; er is dus sprake van een negatieve doorwerking vanuit 2015 op het inkomensdeel in 2016.

Onderstaande tabellen geven inzicht in de ontwikkeling van het volume van het uitkeringsbestand en de hoogte van het inkomensdeel in 2015 en 2016.

gemeente	Uitkeringen 1-1-2015	Uitkeringen 1-1-2016	Stijging 2015	Uitkeringen 1-10-2016	Stijging 2016
Borsele	208	231	11%	234	1%
Goes	703	797	13%	809*	1,5%
Kapelle	73	92	26%	91	-1%
Noord-Beveland	104	106	2%	104	-1%
Reimerswaal	183	216	18%	224	1%
Totaal	1271	1442	13%	1462	1%

* Van de 809 uitkeringen van de gemeente Goes zijn er 59 van vergunninghouders die in 2015 en 2016 zijn ingestroomd en 10 met een Wsw-indicatie.

gemeente	Inkomensdeel 2015	Inkomensdeel 2016	Stijging
Borsele	€ 2.815.940,-	€ 2.775.944,-	-1,4%
Goes	€ 8.972.892,-	€ 8.829.709,-	-1,6%
Kapelle	€ 843.466,-	€ 923.589,-	9,5%
Noord-Beveland	€ 1.217.466,-	€ 1.138.414,-	-6,5%
Reimerswaal	€ 2.811.584,-	€ 2.561.583,-	-9%
Totaal	€ 16.661.348,-	€ 16.229.239,-	-2,6%

De tekorten op het inkomensdeel worden dus in belangrijke mate veroorzaakt door het feit dat de toegekende budgetten inkomensdeel ontoereikend (te laag) zijn en behoudens de gemeente Kapelle zelfs in omvang zijn gedaald ten opzichte van 2015.

b. Verwachte ontwikkelingen van dat tekort in de komende jaren.

Wat is de inhoud van de globale analyse, waarbij het college ingaat op de verwachte *ontwikkelingen* van dat tekort in de komende jaren?

De ontwikkelingen van het tekort op het inkomensdeel in de komende jaren zijn zeer lastig te voorspellen. De hoogte van het inkomensdeel kan aanzienlijk fluctueren en de voorspelbaarheid van de hoogte van het inkomensdeel in meerjarenramingen is zeer beperkt.
Aan de kant van de uitgaven geldt dat er in de komende jaren een (lichte) stijging van het uitkeringsbestand en dus ook van de uitgaven aan uitkeringen levensonderhoud wordt verwacht. Er is weliswaar een aantrekkende economie, maar de werkgelegenheid die dat oplevert, matcht vaak niet op het aanbod binnen het uitkeringsbestand. Daar komt nog bij dat het aandeel van groepen die intensieve en langdurige trajecten naar werk nodig hebben, zoals statushouders en jonggehandicapten met arbeidsvermogen in de afgelopen jaren fors is toegenomen. Dat betekent dat het lastiger wordt om uitstroom naar werk te realiseren en daarmee het volume van het uitkeringsbestand te laten dalen. Uiteraard neemt per jaar ook de zogeheten uitkeringsprijs toe vanwege de stijging van de bijstandsnormen, maar we gaan ervan uit dat hiermee in de bepaling van de hoogte van het inkomensdeel rekening is gehouden. Over 2017 is dan ook het advies aan de gemeenten geweest om rekening te houden met het volledige tekort op het inkomensdeel van 7,5% van het toegekende budget.

2. Informatie gemeenteraad

Vereist

De toetsingscommissie moet kunnen vaststellen dat het college de gemeenteraad in 2016 heeft geïnformeerd over zijn analyse, bedoeld in onderdeel 1 en maatregelen die zijn genomen of zullen worden genomen om tot tekortreductie te komen.

Toelichting:

Hieronder verstrekt u informatie over het informeren van de gemeenteraad over uw in 2016 opgestelde analyse en de maatregelen die u reeds heeft genomen dan wel zullen worden genomen om tot tekortreductie te komen. Het is niet vereist dat al in 2016 maatregelen genomen zijn.

Antwoord gemeente (hieronder per onderdeel de tekst van de gemeente invoegen)

Datum informeren van de gemeenteraad door het college
Op welke datum heeft het college de gemeenteraad geïnformeerd over zijn analyse, bedoeld in onderdeel 1, én over de maatregelen die zijn genomen of zullen worden genomen om tot tekortreductie te komen?
15 december 2016

3. Opvattingen van de gemeenteraad

Vereist

De toetsingscommissie moet kunnen vaststellen wat de opvattingen van de gemeenteraad zijn over de informatie van het college.

Toelichting:

Hieronder dient u aan te geven welke opvattingen de gemeenteraad had bij de door het college aangeboden globale analyse en maatregelen om tot tekortreductie te komen. Indien de gemeenteraad ermee heeft volstaan om de informatie alleen voor kennisgeving aan te nemen, dient u dat afzonderlijk te vermelden. Zoals reeds eerder vermeld zijn verwijzingen naar brondocumenten niet toegestaan, hetgeen ook geldt indien vergaderingen van gemeenteraad worden opgenomen op video et cetera. Mocht er alleen een video bestaan over de bespreking, dan dient u de kernpunten kort samen te vatten en hieronder weer te geven.
Indien de analyse en maatregelen zijn besproken in een raadscommissie, dan dient u aan te geven hoe de kernpunten in de gemeenteraad zijn besproken of anderszins aan hem zijn teruggekoppeld.

Antwoord gemeente (hieronder per onderdeel de tekst van de gemeente invoegen)

a. Is de informatie besproken in de gemeenteraad?
Nee (weghalen wat niet van toepassing is).
Indien de informatie is besproken in de gemeenteraad, dan kunnen de relevante onderdelen van het verslag hierna worden toegevoegd dan wel samengevat.
b. Is de informatie in de gemeenteraad voor kennisgeving aangenomen?
Ja (weghalen wat niet van toepassing is).

4. Maatregelen 2016

Vereist

De toetsingscommissie moet kunnen vaststellen welke maatregelen zijn getroffen in het jaar waarin het tekort bestond om het tekort te verminderen en hoe het college het effect van deze maatregelen kwalificeert.

Toelichting:

De informatieverstrekking over dit vereiste moet u zien in de context dat het college niet verplicht is om over 2016 maatregelen tot tekortreductie in uitvoering te hebben genomen. Voor het recht op vangnetuitkering over 2016 is het toegestaan dat het college de gemeenteraad in 2016 informeert over maatregelen die zullen worden genomen en waarvan de uitvoering eerst na 2016 een aanvang neemt. Voor de beoordeling door de toetsingscommissie geeft u allereerst aan of u in 2016 maatregelen heeft getroffen gericht op tekortreductie. Indien maatregelen zijn getroffen, geeft u vervolgens aan welke maatregelen zijn getroffen om het tekort te verminderen en hoe het college het effect van deze maatregelen kwalificeert. Onder kwalificeren van maatregelen wordt verstaan het aangeven welke effecten de maatregelen hebben. Dat mag het effect zijn van alle maatregelen gezamenlijk of voor zover dit mogelijk is, het effect van elke maatregel afzonderlijk. Kwantificeren van de maatregelen is niet vereist.
Indien het voor u niet mogelijk is een effect van de maatregel te beschrijven, dan volstaat een dergelijke opmerking. Geef daarbij wel aan waarom het niet lukt een effect te beschrijven.

Antwoord gemeente (hieronder per onderdeel de tekst van de gemeente invoegen)

a. Zijn in 2016 maatregelen getroffen gericht op tekortreductie?
Ja. Indien ja, ga naar vraag b en c.
b. Welke maatregelen zijn getroffen om het tekort te verminderen?
De Bevelandse gemeenten hebben per 2015 de uitvoering van de Participatiewet overgedragen aan de gemeenschappelijke regeling Samenwerking de Bevelanden, afdeling werk, inkomen en zorg (hierna WIZ de Bevelanden). Vanuit WIZ de Bevelanden zijn maatregelen genomen om het tekort inkomensdeel zo veel mogelijk te beperken c.q. tegen te gaan. WIZ de Bevelanden zet stevig in op de poortwachterfunctie (voorkomen van instroom in de uitkering) in combinatie met handhaving (aan de poort). Dat dit succesvol is, blijkt ook uit de kwartaalrapportages van WIZ de Bevelanden. In de eerste drie kwartalen van 2016 heeft 58% van de in behandeling genomen meldingen niet geleid tot een uitkering, terwijl de doelstelling 40% is. Als het gaat om re-integratietrajecten dan blijkt uit de cijfers over 2016 over de eerste drie kwartalen dat 52% van de beëindigde trajecten heeft geleid tot een positief resultaat, dat wil zeggen plaatsing op betaald werk of instroom in een opleiding met studiefinanciering; de doelstelling is een succespercentage van 50%. Ten aanzien van het budget voor re-integratie over 2016 geldt dat er door de gemeenten meer zal worden uitgegeven dan het beschikbare budget. Er is door de Bevelandse gemeenten bij elkaar een totaalbedrag van circa € 170.000,- aan werkdeel bijgeraamd over 2016 uit eigen middelen.

Het inzetten op re-integratie en dus uitstroom uit de uitkering en het voorkomen van instroom in de uitkering door een goed werkende poortwachterfunctie zijn dé twee manieren om de uitkeringsuitgaven te beperken. Op beide fronten is tot op heden goed gepresteerd in 2016.

Ook het feit dat de Bevelandse gemeenten de uitvoering van de Participatiewet hebben overgedragen aan WIZ de Bevelanden is feitelijk een maatregel om uitkeringsuitgaven terug te dringen. Door onderdeel uit te maken van een groter geheel is er minder risico als het gaat om kwetsbaarheid en uitval van medewerkers en zijn er meer mogelijkheden om de kwaliteit van de uitvoering te vergroten.

Tenslotte kan nog worden opgemerkt dat door WIZ de Bevelanden in 2016 specifieke aandacht is gegeven aan de uitstroom van statushouders; deze specifieke aanpak zal in 2017 worden geborgd.

Er kan dus worden gesteld dat al het mogelijke is gedaan om het tekort op het inkomensdeel in 2016 te beperken.

c. Hoe kwalificeert het college het effect van deze maatregelen?

Positief